

MINISTERUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII ȘI INOVĂRII

PROGRAME ȘCOLARE

EDUCAȚIE PLASTICĂ

CLASELE A V-A - A VI-A

Aprobate prin ordin al ministrului

Nr. 5097/09.09.2009

București, 2009

NOTĂ DE PREZENTARE

Evoluția societății contemporane face apel în mod constant la virtuțile formative ale educației prin școală și, între diferitele arii curriculare, artele vizuale în cazul curriculumului de față constituie un domeniu privilegiat de formare a unor atitudini proprii în fața operei de artă în paralel cu formarea la elevi de deprinderi pentru a exprima un limbaj specific.

Prin statutul său, obiectul de studiu *educație plastică promovează cultivarea sensibilității, a disponibilităților creative individuale în scopul comunicării cu și prin artă și creează premisele unui transfer către celelalte discipline și în viața socială.*

Subliniem faptul că o mare parte din conținuturile ce vor fi predate pe parcursul întregului ciclu cum ar fi unele teorii despre formă și culoare, despre contrastele cromatice, despre dominante ș.a., sistematizate și structurate ca atare, se datorează contribuției unor artiști și teoreticieni conectați la mișcarea artistică a Școlii de la Bauhaus, adică secolul al XIX-lea și prima parte a secolului al XX-lea...

Educația plastică favorizează dezvoltarea creativității în contextul obiectului de studiu și creează premisele transferului acestuia la celelalte discipline și în viața socială.

Actualul curriculum prezintă următoarele caracteristici:

este centrat pe raționalizarea activităților de învățare, în funcție de competențele genrale și de competențele specifice;

conținutul valoric este predominant;

este adaptat la posibilitățile de asimilare ale elevilor;

este cu precădere intuitiv și formativ;

propune activități didactice diversificate în funcție de interesele și de posibilitățile elevilor.

În acest context, structura actualului curriculum cuprinde: competențe generale, valori și atitudini, urmărite pe parcursul întregii etape de școlaritate obligatorie, competențe specifice, exemple de activități /conținuturi, sugestii pentru repertoriul de cântece, sugestii pentru audiții muzicale proiectate pentru fiecare clasă, standarde curriculare de performanță.

Data fiind plaja orară prevăzută în planul cadru (1-2 ore pentru clasele a V-a - a VII-a și 1/2 -1 oră pentru clasa a VIII-a), curriculum-ul conține atât competențe specifice și conținuturi obligatorii, care aparțin curriculum-ului nucleu, cât și altele, la decizia școlii, care devin obligatorii atunci când se optează pentru curriculum extins (2 ore pe săptămână la clasele a V-a - a VII-a și 1 oră pe săptămână la clasa a VIII-a). Acestea din urmă sunt marcate cu asterisc și nu fac obiectul evaluărilor naționale.

COMPETENȚE GENERALE

1. Dezvoltarea capacității de exprimare plastică utilizând materiale, instrumente și tehnici variate
2. Dezvoltarea sensibilității, a imaginației și a creativității artistice
3. Cunoașterea și utilizarea elementelor de limbaj plastic
4. Dezvoltarea capacității de receptare a mesajului vizual-artistice

VALORI ȘI ATITUDINI

- Manifestarea interesului pentru cunoașterea și interpretarea operelor de artă plastică și decorativă.
- Manifestarea inițiativei în aprecierea critică a operei de artă, compararea propriului punct de vedere cu părerile celorlalți. Evaluare și autoevaluare.
- Motivația pentru ocrotirea și punerea în valoare a patrimoniului artistic național și universal.
- Disponibilitatea pentru cultivarea capacităților estetice ca fundament pentru participarea la viața culturală.
- Înțelegerea și aprecierea diverselor forme de expresii din patrimoniul artelor plastice universale.

CLASA A V-A

COMPETENȚE SPECIFICE ȘI EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI/CONȚINUTURI

1. Dezvoltarea capacității de exprimare plastică utilizând materiale, instrumente și tehnici variate

Competențe specifice	Exemple de activități/ conținuturi
1.1 utilizarea adecvată a materialelor și instrumentelor de lucru	☐ exerciții de folosire a diferitelor materiale de lucru, specifice diverselor domenii ale artelor plastice;
1.2 identificarea grupelor de culori din cercul cromatic	☐ exerciții de recunoaștere, atât pe planșe didactice, cât și pe reproduceri de artă, a culorilor și a grupelor de culori; ☐ exerciții de obținere a nuanțelor spre una dintre culorile vecine în steaua culorilor; ☐ compoziții aplicative, folosind nuanțe ale culorilor calde sau reci.

2. Dezvoltarea sensibilității, a imaginației și a creativității artistice

Competențe specifice

Exemple de activități /conținuturi

2.1	reprezentarea trăsăturilor caracteristice ale unor structuri preferate din natură	☐ observarea formelor naturale și a structurii lor exterioare și interioare;
☐ exerciții de redare a formei diferitelor structuri, prin descompunerea sau secționarea lor;
☐ exerciții de recompunere a formelor obținute, într-o structură plastică;
2.2	utilizarea unei forme obținută prin transformarea structurilor naturale în structuri plastice	☐ exerciții de utilizare și de creare a unor motive decorative;
☐ compoziție decorativă realizată cu un motiv unic sau repetabil (tehnici diferite);
☐ <i>exerciții de identificare pe reproduceri de artă a contrastelor (de calitate, cald-rece);</i>
☐ <i>exerciții de obținere a contrastelor studiate;</i>
☐ <i>compoziții figurative și nonfigurative, realizate prin folosirea contrastelor (cel puțin o compoziție pentru fiecare contrast).</i>
*2.3	<i>observarea și obținerea de contraste cromatice în diferite compoziții</i>	

3. Cunoașterea și utilizarea elementelor de limbaj plastic

Competențe specifice	Exemple de activități /conținuturi
3.1 obținerea tratării decorative a suprafeței	☐ exerciții de identificare a tratării decorative pe imagini-reproduceri de artă;
☐ exerciții de obținere a petei decorative (uniforme) din culori sau amestecuri de culori (tonuri, nuanțe, griuri neutre);
☐ compoziții decorative folosind tratarea decorativă (uniformă) a culorii, precum și diferite elemente de limbaj plastic;
3.2 obținerea tratării picturale a suprafeței	☐ observarea pe reproduceri de artă a tratării picturale a suprafeței;
☐ exerciții de obținere a tratării picturale prin folosirea amestecurilor (tonuri, nuanțe, griuri neutre);
☐ realizarea de compoziții aplicative, figurative și non-figurative prin folosirea tratării picturale a suprafeței;
3.3 obținerea expresivității ale punctului ori ale liniei ca ornamente decorative, <i>*elemente constructive și semne plastice</i>	☐ exerciții de realizare a punctului și a liniei ca elemente decorative;
☐ compoziții decorative realizate prin folosirea punctului și a liniei ca ornament (prin repetare, densificare, rarefiere, grupare etc.);
☐ exerciții de obținere a punctului și a liniei ca semne plastice;
☐ compoziții aplicative conținând expresivități ale punctului și ale liniei ca semne plastice.

4. Dezvoltarea capacității de receptare a mesajului vizual-artistic

Competențe specifice	Exemple de activități/conținuturi
*4.1 identificarea trăsăturilor specifice artelor plastice din antichitate	☐ dialog provocat pe bază de reproduceri de artă evidențiindu-se deosebirile dintre stiluri și modul de folosire a elementelor de limbaj plastic în imaginile prezentate; ☐ observarea, pe imagini-reproduceri de artă, a trăsăturilor caracteristice artelor plastice din antichitate;
4.2 diferențierea ramurilor și a genurilor artelor plastice, opera de artă autentică de kitsch, originalul de reproducere	☐ observarea pe imagini-reproduceri de artă a diferitelor ramuri și genuri ale artelor plastice; ☐ dialog pe bază de imagini și obiecte kitsch, de reproduceri după opere de artă autentică (se recomandă vizitarea muzeelor).

CONȚINUTURI

1. Introducere în domeniul artelor plastice: ramuri, genuri, spațiul plastic, materiale și tehnici de lucru
2. Culorile spectrului solar: cercul cromatic (culori primare, *binare de gradul I și II, calde și reci, *culori complementare) și non-culori
3. Elemente de limbaj plastic: punct, linie, formă, forme naturale-forme plastice, plane și *spațiale, culoare.
4. Tratarea picturală: amestecuri cromatice și acromatice; nuanțe și griuri; tratarea decorativă
5. Compoziția plastică: compoziția închisă și compoziția deschisă;
6. Artele plastice în Antichitate: Egipt, Grecia, Roma, *China, *India.

CLASA A VI-A

COMPETENȚE SPECIFICE ȘI EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI/CONȚINUTURI

1. Dezvoltarea capacității de exprimare plastică utilizând materiale, instrumente și tehnici variate

Competențe specifice	Exemple de activități/conținuturi
1.1 obținerea unei suprafețe picturale prin suprapunere grafică	☐ exerciții de observare, pe reproduceri de artă, a modalităților de tratare prin suprapunere grafică; ☐ compoziție plastică realizată prin suprapunere grafică;
1.2 realizarea unei dominante de culoare într-o compoziție, folosind game cromatice	☐ exerciții de obținere a unor game cromatice; ☐ exerciții de identificare a dominantei cromatice pe reproduceri de artă; ☐ compoziții aplicative, plastice și decorative, folosind dominantă de culoare (caldă și rece).

2. Dezvoltarea sensibilității, a imaginației și a creativității artistice

Competențe specifice	Exemple de activități/conținuturi
2.1 identificarea ritmului plastic prin elementele de limbaj care-l formează	☐ exerciții de identificare a ritmului pe reproduceri de artă;
2.2 folosirea ritmului, atât în compozițiile plastice, cât și în cele decorative	☐ exerciții de exprimare a ritmului în compoziție; ☐ compoziția aplicativă plastică și decorativă folosind ritmul plastic;
2.3 valorificarea în alcătuirea unor compoziții închise sau deschise a elementelor de limbaj plastic, a semnificațiilor și raporturilor dintre ele	☐ exerciții de recunoaștere a semnificațiilor elementelor de limbaj plastic, pe reproduceri de artă; ☐ observarea caracteristicilor unor compoziții plastice deschise sau închise pe re-produceri; ☐ compoziții plastice deschise și închise;
2.4 realizarea centrului/centrelor de interes prin elemente de limbaj plastic și expresivitățile lor	☐ exerciții de cunoaștere a centrului/centrelor de interes precum și a mijloacelor de expresie pe reproduceri de artă; ☐ compoziții plastice cu unul sau mai multe centre de interes, folosind diferite elemente de limbaj plastic;
*2.5 folosirea principiilor artei în compoziții decorative	☐ exerciții de observare și recunoaștere a repetiției, alternanței și a simetriei pe obiecte (imagini) de artă populară autentică; ☐ exerciții de obținere a unor motive decorative; ☐ compoziții decorative realizate cu ajutorul repetiției, al alternanței și al simetriei motivului ales (tehnici diferite).

3. Cunoașterea și utilizarea elementelor de limbaj plastic

Competențe specifice	Exemple de activități/conținuturi
3.1 separarea între punct și linie a elementelor decorative de construcție, cât și ca semnificați	<ul style="list-style-type: none"> ☐ exerciții de observare dirijată a rolului constructiv și decorativ al punctului și al liniei (pe imagini de artă); ☐ exerciții de identificare a semnificațiilor punctului și ale liniei într-o compoziție (pe imagini de artă); ☐ compoziții plastice și decorative, folosind rolul decorativ și constructiv al punctului și al liniei, cât și rolul lor de semnificați;
3.2 reprezentarea grafică a unor forme din natură	☐ exerciții de observare și de reprezentare grafică a formelor naturale;
*3.3 crearea unor structuri plastice prin extragerea elementelor specifice formelor studiate;	<ul style="list-style-type: none"> ☐ exerciții de selectare prin stilizare a trăsăturilor specifice formelor; ☐ compoziții decorative cu forme elaborate (structuri plastice);
3.4 utilizarea culorilor complementare în obținerea griurilor colorate	<ul style="list-style-type: none"> ☐ exerciții de amestec al perechilor de culori complementare, variind cantitățile, pentru obținerea unor griuri colorate spre una dintre cele două culori (adăugând alb sau negru); ☐ compoziții plastice și decorative, folosind griurile rezultate din cele trei perechi de culori complementare și griurile valorice.

4. Dezvoltarea capacității de receptare a mesajului vizual-artistic

Competențe specifice	Exemple de activități /conținuturi
4.1 compararea trăsăturilor specifice artei gotice cu cele ale artei romanice și ale artei bizantine	<ul style="list-style-type: none"> ☐ exerciții de observare pe imagini a caracteristicilor operelor de artă bizantină, romanică și gotică; ☐ identificarea unor elemente specifice stilurilor studiate (bizantin - cupolă, pandantiv, mozaic etc.; romanic - arc în plin centru, donjon etc.; gotic - rozetă, vitraliu etc.);
4.2 recunoașterea trăsăturilor definitorii ale artei Renașterii pe reproduceri după operele unor artiști reprezentativi	<ul style="list-style-type: none"> ☐ exerciții de observare pe imagini a elementelor tipice ale Renașterii; ☐ analiza operelor unor reprezentări ai Renașterii, pe baza cunoștințelor despre aceștia, prin dialog cu colegii și cu profesorul.

CONȚINUTURI

1. Contraste cromatice (după Johanes Itten - Școala de la Bauhaus, teoria constructivă de culoare)
2. Acorduri cromatice
3. Dominanta de culoare - game cromatice
4. *Compoziția plastică (continuare); despre *ritm în compoziția plastică
5. Noțiuni generale ale istoriei artelor: stilul bizantin, romanic, gotic și renașcentist